

DECIZIA nr. 457 din 4 iulie 2018

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în [MONITORUL OFICIAL nr. 621 din 18 iulie 2018](#)

Data intrării în vigoare 18-07-2018

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Mihaela Senia Costinescu	- magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară, obiecție formulată de un număr de 97 de deputați, aparținând grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România și Partidului Național Liberal, precum și deputați neafiliați, în temeiul prevederilor [art. 146 lit. a\) din Constituție](#) și ale [art. 15 din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.
2. Cu Adresa nr. 2/6.196 din 21 iunie 2018, secretarul general al Camerei Deputaților a trimis sesizarea formulată, care a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.855 din 22 iunie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 962A/2018.
3. În motivarea sesizării de neconstituționalitate autorii formulează atât critici de neconstituționalitate extrinsecă, cât și critici de neconstituționalitate intrinsecă.
4. Cu privire la criticile de neconstituționalitate extrinsecă, după ce reproduc cererea de reexaminare adresată Parlamentului de către Președintele României, în temeiul [art. 77 alin. \(2\) din Constituție](#), autorii obiecției arată că Parlamentul a ignorat argumentele invocate de Președinte, procedând la respingerea cererii de reexaminare fără dezbateri, ceea ce constituie o încălcare a dispozițiilor [art. 137 alin. \(2\) din Regulamentul Camerei Deputaților](#), potrivit cărora reexaminarea legii pe baza cererii Președintelui României se face cu respectarea procedurii legislative, ceea ce presupune dezbateri ale tuturor punctelor înscrise în cererea de reexaminare și, ulterior, adoptarea uneia dintre soluțiile descrise în [art. 137 alin. \(3\) din regulamentul](#). Aceeași procedură de dezbateri este aplicabilă și în Senatul României, conform [art. 150 din Regulamentul Senatului](#). Prin urmare, consideră că Legea pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor [art. 137 din Regulamentul Camerei Deputaților](#) și ale [art. 150 din Regulamentul Senatului](#) cu consecința nerespectării [art. 1 alin. \(4\) din Constituție](#).
5. Cu privire la criticile de neconstituționalitate intrinsecă, autorii arată că dispozițiile art. I pct. 11 din Legea pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară încalcă [art. 125 alin. \(2\)](#), [art. 133 alin. \(1\)](#), [art. 134 alin. \(2\)](#) și [\(4\) din Constituție](#), întrucât stabilește că atât propunerile privind judecătorii care fac parte din comisiile de concurs pentru promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, cât și propunerile privind numirea, promovarea, transferul, suspendarea și încetarea din funcție a magistraților-asistenți se înaintează Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, și nu plenului acestuia. De asemenea, art. I pct. 21 din legea criticată modifică [alin. \(1\) al art. 41 din Legea nr. 304/2004](#) în sensul că transferă competența de înființare a secțiilor curților de apel și ale instanțelor din circumscripția acestora de la plenul Consiliului Superior al Magistraturii la Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii. Această măsură este una de ordin organizatoric, care vizează buna funcționare a justiției și garantarea independenței sistemului judiciar, referindu-se la componenta instituțională a independenței justiției, în sensul existenței unor condiții de muncă adecvate și a unui număr suficient de magistrați ai instanței respective pentru a evita un volum de muncă excesiv, însă este contrară [art. 134 alin. \(2\)](#) și [\(4\) cu privire la rolul constituțional al secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii și la faptul că numai Consiliul Superior al Magistraturii, în ansamblul său, poate îndeplini și alte atribuții prevăzute de lege](#). Art. I pct. 25 și pct. 26 din legea criticată instituie și posibilitatea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii de a convoca adunările generale ale instanței, respectiv de a solicita puncte de vedere adunărilor generale ale judecătorilor. Conform argumentelor expuse în prealabil, instituirea altor atribuții Secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii față de cele strict prevăzute de [art. 134 alin. \(2\) din Constituție](#) este de natură să încalce rolul Consiliului prevăzut de [art. 133 alin. \(1\)](#) și atribuțiile acestuia, în componenta sa plenară.

6. În continuare, autorii sesizării susțin că art. I pct. 27 din Legea pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară încalcă prevederile [art. 1 alin. \(4\) și \(5\)](#) și [art. 133 alin. \(1\) din Constituție](#). Faptul că sistemul de repartizare aleatorie a cauzelor pe completele de judecată se auditează sub conducerea Ministerului Justiției, cu participarea societății civile și a organizațiilor profesionale ale magistraților, la fiecare 2 ani, încalcă independența justiției, rolul constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii și principiul separației puterilor în stat.
7. De asemenea, art. I pct. 35 și pct. 38 din legea criticată încalcă prevederile [art. 1 alin. \(4\) și \(5\)](#), [art. 11 alin. \(1\)](#), [art. 131 alin. \(1\)](#) și [art. 132 alin. \(2\) din Constituție](#). Prin transferarea competenței de soluționare a contestațiilor referitoare la intervenția procurorilor ierarhic superiori în activitatea procurorilor de caz, de la Plenul Consiliului Superior al Magistraturii (format nu doar din membri aleși ai corpului magistraților, ci și din membri de drept sau din reprezentanți ai societății civile) la Secția pentru procurori a Consiliului, se diminuează o garanție pentru funcționarea independentă a procurorilor. Prin acordarea posibilității ministrului justiției, care este membru al Guvernului, numit și susținut de un partid politic, de a da îndrumări scrise cu privire la măsurile ce trebuie luate „pentru prevenirea și combaterea eficientă a criminalității”, dar în special prin punerea procurorilor sub controlul ministrului justiției, fără a defini în niciun fel aceste atribuții, se creează posibilitatea intervenirii în activitatea judiciară a procurorilor într-o manieră care să aducă atingere independenței funcționale a acestora, condiție esențială pentru îndeplinirea obiectivelor asumate de statul român prin tratatele internaționale. Principiul autorității ministrului justiției asupra procurorilor trebuie și poate fi reglementat într-o manieră care să nu aducă atingere independenței necesare pentru a-și putea exercita funcțiile în mod eficace și libere de orice presiune ilicită, prin reglementarea detaliată a modului de exercitare a acesteia, care să excludă orice intervenție asupra activității judiciare a procurorului. Dispozițiile criticate încalcă și prevederile [art. 1 alin. \(5\) din Constituție](#) sub aspectul cerințelor de claritate și previzibilitate ale legii. Textul de lege nu lămurește care sunt limitele și natura îndrumărilor scrise cu privire la măsurile ce trebuie luate pentru prevenirea și combaterea eficientă a criminalității pe care ministrul justiției poate să le dea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție și procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.
8. În fine, autorii arată că art. I pct. 45 din Legea pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară, care introduce o secțiune prin care este înființată și reglementată o secție pentru investigarea infracțiunilor din justiție, încalcă prevederile [art. 16 din Constituție](#) și [art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#). Magistratul are dreptul de a fi cercetat penal de un organ de urmărire penală specializat în categoria de infracțiuni din care face parte cea care i se impută, drept pe care îl are orice cetățean. Cu atât mai mult cu cât magistratul este vulnerabil, soluțiile sale lăsând întotdeauna cel puțin o parte nemulțumită, determinând de foarte multe ori formularea împotriva sa a unor plângeri neîntemeiate, cu scop șicanator, este necesar ca acesta să fie cercetat de persoane competente în materia respectivă, fie că este vorba despre fapte de corupție, de fapte împotriva vieții și sănătății etc. Or acest drept de a fi egal în fața autorităților publice îi este încălcat prin cercetarea sa de o structură formată din cel mult 15 procurori, aceștia nefiind și neputându-se niciodată specializa în fiecare categorie de infracțiuni reglementate de legislația în vigoare. Specializarea presupune experiență profesională, pe lângă o cunoaștere amănunțită a unei materii la nivel teoretic, iar specializarea se dobândește după o lungă perioadă de practică efectivă în domeniu. În plus, desfășurarea activității acestor 15 persoane la București, cu încălcarea principiului accesibilității în spațiu a organului judiciar, presupune obligarea magistratului, spre deosebire de alți cetățeni, de a se deplasa pentru audieri și pentru alte activități de urmărire penală, în timpul programului de lucru, în altă localitate, la mare distanță și de a suporta cheltuieli excesive. De asemenea, magistratul își va organiza foarte anevoios apărarea și va suporta costuri disproporționate sau va fi nevoit să nu se prezinte la efectuarea actelor de urmărire penală și să suporte un proces neechitabil.
9. În conformitate cu dispozițiile [art. 16 alin. \(2\) din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a comunica punctul lor de vedere.
10. Președintele Camerei Deputaților a transmis cu Adresa nr. 2/6.467 din 29 iunie 2018, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 5.171 din 29 iunie 2018, punctul său de vedere cu privire la sesizarea de neconstituționalitate care face obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 962A/2018, prin care se arată că aceasta este inadmisibilă.
11. Cu privire la critica de neconstituționalitate extrinsecă a legii, potrivit căreia Parlamentul României a procedat la adoptarea acesteia cu încălcarea dispozițiilor [art. 137 din Regulamentul Camerei Deputaților](#) și ale [art. 150 din Regulamentul Senatului](#), președintele Camerei Deputaților arată că nu a fost prezentată argumentația care să fundamenteze această afirmație. Din analiza comparată a documentelor aferente derulării procedurii legislative a reexaminării legii ca urmare a solicitării formulate de Președintele României, a formei adoptate de Camera Deputaților, ca primă Cameră sesizată, și a celei adoptate de Senat, în calitate de Cameră decizională, se constată că reexaminarea legii deduse controlului de constituționalitate s-a realizat cu respectarea în ansamblu a prevederilor regulamentare aplicabile acestei proceduri parlamentare speciale și nu doar a celor invocate de către autorii sesizării.

12. Referitor la motivele care ar susține neconstituționalitatea intrinsecă a legii, ținând cont de obiectul sesizării de neconstituționalitate examinate, președintele Camerei Deputaților apreciază că, anterior examinării incidenței și temeiniciei argumentelor invocate, trebuie analizat conținutul sesizării, identificarea elementelor care ar fundamenta admisibilitatea sa, din perspectiva exigențelor constituționale, a cadrului normativ infraconstituțional aplicabil și a jurisprudenței Curții Constituționale în această materie. Astfel, în temeiul prevederilor [art. 146 lit. a\) din Constituția României, republicată](#), instanța de contencios constituțional „se pronunță asupra constituționalității legilor, înainte de promulgarea acestora [...]”. Potrivit dispozițiilor [art. 77 alin. \(1\) teza a doua din Constituția României, republicată](#), „Promulgarea legii se face în termen de cel mult 20 de zile de la primire”, iar, în ipotezele în care „Președintele a cerut reexaminarea legii ori dacă s-a cerut verificarea constituționalității ei”, potrivit [art. 77 alin. \(3\) din Legea fundamentală](#), „promulgarea se face în cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare sau de la primirea deciziei Curții Constituționale, prin care i s-a confirmat constituționalitatea”.

13. Cu privire la legea supusă controlului de constituționalitate, președintele Camerei Deputaților reține că dezbaterile și adoptarea sa s-au realizat în procedură de urgență, ca urmare a cererii de reexaminare formulate de Președintele României, cu consecința că în speță au fost aplicabile prevederile referitoare la termenul de două zile pentru sesizarea Curții Constituționale. Legea a fost depusă la secretarul general al Camerei Deputaților și la secretarul general al Senatului la data de 20 iunie 2018 și a fost trimisă în vederea promulgării la data de 22 iunie 2018, prezenta sesizare de neconstituționalitate fiind înregistrată în aceeași zi. Legea pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară a fost supusă controlului de constituționalitate în repetate rânduri: primul control a fost declanșat ca urmare a adoptării legii în Parlament, în termenele legale și constituționale, și a fost soluționat printr-o decizie de admitere parțială a criticilor de neconstituționalitate, situație care a determinat deschiderea procedurii de reexaminare a legii, în temeiul [art. 147 alin. \(2\) din Legea fundamentală](#), în vederea punerii în acord a dispozițiilor constatate ca fiind neconstituționale cu decizia Curții Constituționale. După parcurgerea acestei proceduri, Parlamentul a adoptat o nouă lege, cu un conținut normativ diferit, care a fost supusă unui nou control de constituționalitate, judecătorul constituant fiind sesizat pentru a se pronunța cu privire la măsura în care Parlamentul sa conformat celor statuate prin decizia de admitere anterioară. În urma verificării, Curtea a respins ca neîntemeiată obiecția de neconstituționalitate, constatând că Parlamentul a respectat obligația constituțională prevăzută la [art. 147 alin. \(2\)](#) de a pune în acord prevederile legii cu observațiile Curții Constituționale.

14. Întrucât reformulările de text aduse nu au afectat sintagmele care în viziunea autorilor prezentei sesizări ar fi neconforme cu exigențele [Constituției](#), președintele Camerei Deputaților apreciază că argumentele aduse de aceștia și considerentele pe care își fundamentează obiecția puteau face obiectul sesizării inițiale a Curții Constituționale. Din perspectiva respectării termenelor de exercitare a dreptului de sesizare a Curții Constituționale, sub aspectul conținutului prezentei sesizări, acestea au început să curgă începând cu data la care legea a fost depusă la secretarii generali ai Camerelor Parlamentului în vederea exercitării acestui drept, respectiv 21 decembrie 2017 - forma inițială a legii și, respectiv, 28 martie 2018 - forma rezultată în urma reexaminării, și s-au împlinit la data la care ar fi expirat termenul de promulgare de 20 de zile sau de 10 zile, după caz, prevăzut de [art. 77 alin. \(1\)](#), respectiv de [alin. \(3\) din Constituție](#), care a fost întrerupt ca urmare a formulării în prealabil a sesizărilor de neconstituționalitate. Pe cale de consecință, termenul de exercitare a dreptului de sesizare a Curții Constituționale începe întotdeauna să curgă imediat după finalizarea procedurii de adoptare a legii în Parlament și este același pentru toate subiectele de drept care, potrivit [Constituției](#), au îndrituirea de a investi Curtea cu efectuarea controlului de constituționalitate. Astfel, având în vedere că prezenta sesizare, înregistrată la Curtea Constituțională pe data de 22 iunie 2018, vizează conținutul normativ al unor prevederi ale legii care se regăsesc în forma adoptată inițial de Parlament, pentru care termenul de exercitare a dreptului de sesizare a Curții Constituționale a început să curgă din data de 21 decembrie 2017, Președintele Camerei Deputaților apreciază că aceasta nu întrunește condițiile prevăzute de lege pentru a fi analizată și din perspectiva incidenței și a temeiniciei argumentelor invocate în fond, întrucât este formulată după expirarea termenului prevăzut la [art. 77 din Constituție](#), în care, dacă legea nu ar fi fost contestată în prealabil în repetate rânduri, Președintele României ar fi trebuit să o promulge.

15. Având în vedere considerentele prezentate, Președintele Camerei Deputaților consideră că sesizarea de neconstituționalitate este inadmisibilă și propune respingerea sa.

16. Președintele Senatului și Guvernul nu au comunicat punctul lor de vedere cu privire la obiecția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al Președintelui Camerei Deputaților, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară, precum și prevederile [Constituției](#), reține următoarele:

17. Actul de sesizare are ca obiect al criticilor de neconstituționalitate dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară, în ansamblul său, precum și dispozițiile art. I pct. 11, 21, 25, 26, 27, 35, 38 și 45 din lege, în special.

18. Autorii sesizării susțin că dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale ale [art. 1 alin. \(4\) și \(5\)](#) în ceea ce privește principiul separației puterilor în stat și cel al respectării obligatorii a legii, precum și claritatea și previzibilitatea legii, [art. 11](#) referitoare la dreptul internațional, [art. 16 alin. \(1\)](#) privind egalitatea în fața legii și a autorităților publice, [art. 125](#) privind statutul judecătorilor, [art. 131 și 132](#) privind rolul Ministerului Public și statutul procurorilor, precum și [art. 133 și 134](#) referitoare la rolul, structura și atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii.

19. În vederea soluționării prezentei obiecții de neconstituționalitate, Curtea va proceda la verificarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de [art. 146 lit. a\) teza întâi din Constituție](#) și de [art. 15 alin. \(2\) din Legea nr. 47/1992](#), sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordinea menționată, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea în acest sens [Decizia nr. 334 din 10 mai 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 27, sau [Decizia nr. 385 din 5 iunie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 13 iunie 2018, paragraful 32).

20. Sub aspectul titularului dreptului de sesizare, prezenta obiecție de neconstituționalitate a fost formulată de un număr de 97 de deputați, aparținând grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România și Partidului Național Liberal, precum și deputați neafiliați, care, în temeiul [art. 146 lit. a\) teza întâi din Constituție](#) și al [art. 15 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate a priori, fiind, așadar, îndeplinită această primă condiție de admisibilitate.

21. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de control constituțional, potrivit [art. 15 alin. \(2\) din Legea nr. 47/1992](#), acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul [art. 146 lit. a\) teza întâi din Legea fundamentală](#), Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit [art. 77 alin. \(1\) teza a doua din Constituție](#), se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, în ipoteza în care Președintele a cerut reexaminarea legii ori dacă s-a cerut verificarea constituționalității ei, potrivit [alin. \(3\) al art. 77](#), „promulgarea legii se face în cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare sau de la primirea deciziei Curții Constituționale, prin care i s-a confirmat constituționalitatea”. Cu privire la acest aspect, se constată că Legea pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară a fost adoptată, în procedură de urgență, de Senatul României, Cameră decizională, în data de 20 iunie 2018 și a fost depusă, în aceeași zi, la secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare cu privire la neconstituționalitatea legii și apoi trimisă spre promulgare, în data de 22 iunie 2018. Prezenta sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 22 iunie 2018. Într-o atare situație, luând act de faptul că sesizarea de neconstituționalitate a fost formulată în termenul legal, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul respectării termenului în care poate fi sesizată instanța de control constituțional.

22. În vederea analizării admisibilității prezentei sesizări cu privire la cel de-al treilea aspect de admisibilitate - obiectul controlului de constituționalitate, respectiv stabilirea sferei de competență a Curții cu privire la legea dedusă controlului, este necesară analiza distinctă a criticilor formulate, respectiv a celor extrinseci și a celor intrinseci.

23. Cu privire la criticile de neconstituționalitate extrinsecă, Curtea reține că autorii obiecției de neconstituționalitate reproduc cererea de reexaminare adresată Parlamentului de către Președintele României, în temeiul [art. 77 alin. \(2\) din Constituție](#), susținând că autoritatea legiuitoare a respins cererea de reexaminare fără a o dezbate, ceea ce ar constitui o încălcare a dispozițiilor [art. 137 din Regulamentul Camerei Deputaților](#) și ale [art. 150 din Regulamentul Senatului](#), cu consecința nerespectării [art. 1 alin. \(4\) din Constituție](#) privind principiul separației puterilor în stat. Dispozițiile regulamentare invocate au următorul conținut:

– [Art. 137 din Regulamentul Camerei Deputaților](#):

(1) Reexaminarea legii de către Camera Deputaților, în urma cererii făcute de Președintele României, în temeiul [art. 77 alin. \(2\) din Constituția României, republicată](#), va avea loc în cel mult 30 de zile de la primirea cererii. Reexaminarea legii se efectuează mai întâi de Camera Deputaților, dacă aceasta a fost prima Cameră sesizată, după care se trimite legea adoptată Senatului, care va decide definitiv. În situația în care Camera Deputaților este Cameră decizională, legea adoptată se trimite Președintelui în vederea promulgării.

(2) Reexaminarea legii pe baza cererii Președintelui României se face cu respectarea procedurii legislative.

(3) Raportul comisiei, cu privire la solicitările formulate de Președintele României cuprinse în cererea de reexaminare, va cuprinde una dintre cele 3 variante:

- a) propunerea de adoptare a legii modificate și completate în întregime sau parțial, în sensul cerut de Președinte în cererea de reexaminare;*
- b) propunerea de adoptare a legii în forma adoptată inițial de Parlament, în cazul în care se resping solicitările formulate în cererea de reexaminare;*
- c) propunerea de respingere a legii.*

În cazul în care solicitările din cererea de reexaminare sunt acceptate, în parte sau în totalitate, comisia va formula textele corespunzătoare și raportul va cuprinde toate amendamentele admise și respinse depuse de deputați. Textele propuse trebuie să aibă legătură cu solicitările din cererea de reexaminare și să asigure corelarea tehnico-legislativă a tuturor dispozițiilor legii. În cazul în care se resping solicitările formulate în cererea de reexaminare, raportul nu va mai cuprinde amendamentele depuse.

(4) Se supun dezbaterii plenului Camerei Deputaților, după regulile procedurii legislative, propunerile Comisiei sesizate în fond de adoptare a legii modificate sau completate în întregime sau parțial, în sensul solicitărilor formulate de Președintele României cuprinse în cererea de reexaminare, sau, după caz, propunerile Comisiei de adoptare a legii în forma adoptată inițial, în cazul respingerii solicitărilor cuprinse în cererea de reexaminare. În ședința dedicată votului final se votează legea în ansamblul ei. Dacă nicio formă a legii supusă aprobării nu este adoptată de Cameră, legea este respinsă.

(5) În situația în care propunerea de respingere a legii nu întrunește numărul de voturi necesar adoptării, se restituie comisiei în vederea reexaminării, avându-se în vedere încadrarea în termenul prevăzut la alin. (1).;

– **Art. 150 din Regulamentul Senatului României:**

(1) În cazul în care Președintele României cere, înainte de promulgare, reexaminarea unei legi adoptate prima dată de către Senat, cererea va fi înscrisă în termen de cel mult 30 de zile în proiectul ordinii de zi a Senatului.

(2) Reexaminarea legii pe baza cererii Președintelui României se face cu respectarea procedurii legislative.

24. Din examinarea conținutului normativ al dispozițiilor regulamentare, rezultă că acestea vizează procedura reexaminării legii pe baza cererii Președintelui României, stabilind durata maximă a procedurii, ordinea de reexaminare în funcție de competența de sesizare a celor două Camere, procedura de urmat, posibilele soluții care pot fi propuse prin raportul comisiei competente să analizeze cererea de reexaminare, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească amendamentele admise, obiectul dezbaterii plenului celor două Camere, după regulile procedurii legislative, votul final asupra legii, precum și condițiile de restituire a legii către comisie în vederea reexaminării. Așadar, normele procedurale au un conținut complex, reglementând aspectele esențiale ale procedurii reexaminării legii.

25. Analizând critica formulată, Curtea observă că, în temeiul **art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992**, „Sesizările [n.r. adresate Curții Constituționale] trebuie făcute în formă scrisă și motivate”. În sistemul constituțional românesc, obligația de motivare a sesizării de neconstituționalitate nu are semnificația unei limitări a accesului titularului dreptului la justiția constituțională, ci este consecința firească a faptului că, în realizarea controlului de constituționalitate, Curtea nu poate acționa din oficiu (cu excepția inițiativelor de revizuire a **Constituției**), ci numai la sesizare și în limitele acesteia. A admite posibilitatea simplei formulări a sesizării fără a se arăta motivele de neconstituționalitate imputabile dispozițiilor legale criticate, ar însemna o încălcare a prevederilor exprese ale legii care obligă la motivarea sesizării și care nu fac distincție între controlul abstract, a priori, și cel concret, a posteriori. Mai mult, o atare posibilitate ar înfrânge principiul potrivit căruia controlul de constituționalitate se realizează doar „la sesizare”, și nu din oficiu, întrucât Curtea Constituțională ar fi pusă în situația de a determina ea însăși motivele de neconstituționalitate a legii care formează obiectul sesizării. În acest sens este jurisprudența constantă a Curții, care, de exemplu, prin **Decizia nr. 341 din 12 septembrie 1997**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 38 din 29 ianuarie 1998, a stabilit că „neindicarea de către autorul excepției a normelor constituționale în raport cu care consideră că sunt neconstituționale dispozițiile legale atacate constituie, de asemenea, un motiv de respingere, întrucât excepția ridicată nu constituie, în sensul constituțional al termenului, o excepție de neconstituționalitate. Dacă instanța de contencios constituțional s-ar socoti competentă să se pronunțe asupra unei asemenea excepții, ea s-ar substitui părții în ceea ce privește invocarea motivului de neconstituționalitate ridicat, exercitând astfel din oficiu controlul de constituționalitate, ceea ce este inadmisibil”.

26. Aplicând aceste considerente de principiu controlului de constituționalitate realizat în prezenta cauză, Curtea reține că autorii sesizării s-au limitat în motivarea criticilor de neconstituționalitate extrinsecă la enumerarea dispozițiilor **art. 137 din Regulamentul Camerei Deputaților** și ale **art. 150 din Regulamentul Senatului**, al căror conținut normativ complex a fost menționat în prealabil, fără a arăta care dintre aspectele reglementate au fost nesocotite prin adoptarea legii care face obiect al controlului de constituționalitate. Autorii sesizării se mărginesc la a aprecia că problemele evidențiate în cererea de reexaminare formulată „necesitau o analiză aprofundată în cadrul dezbaterilor parlamentare” și la simpla invocare a dispozițiilor constituționale considerate a fi încălcate - **art. 1 alin.**

(4) din [Constituție](#), fără a preciza în concret motivele pe care se întemeiază contrarietatea cu Legea fundamentală. Or, o atare abordare nu satisface condiția prevăzută de lege privind motivarea sesizării, astfel că se impune soluția de respingere, ca inadmisibilă, a criticii astfel formulate.

27. Cu privire la criticile de neconstituționalitate intrinsecă, apare necesară evidențierea procesului legislativ al legii examinate. Astfel, legea a parcurs trei cicluri legislative, după cum urmează: primul ciclu legislativ - în forma sa inițială, legea a fost adoptată de Senatul României, în calitate de Cameră decizională, la data de 20 decembrie 2017, fiind apoi depusă la secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii în data de 21 decembrie 2017 și trimisă la promulgare la data de 23 decembrie 2017. La data de 27 decembrie 2017, un număr de 29 de senatori aparținând grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, au sesizat Curtea Constituțională în vederea exercitării controlului de constituționalitate anterior promulgării. Curtea a soluționat sesizarea prin [Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 15 februarie 2018. Prin soluția pronunțată de Curte au fost admise parțial criticile și s-a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art. I pct. 2, 4, 29 și 61 din Legea pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară, fiind respinse, ca neîntemeiate, celelalte critici formulate.

28. Al doilea ciclu legislativ - în temeiul [art. 147 alin. \(2\)](#) din Constituție, s-a deschis procedura reexaminării legii pentru punerea de acord cu [Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018](#) a dispozițiilor constatate ca fiind neconstituționale, procedură care s-a finalizat prin adoptarea legii reexaminată la data de 26 martie 2018. Forma reexaminată a legii a fost contestată, la data de 29 martie 2018, de un număr de 89 de deputați aparținând grupurilor parlamentare ale Partidului Național Liberal și Uniunii Salvați România, Curtea constatând constituționalitatea legii examinate prin [Decizia nr. 250 din 19 aprilie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 378 din 3 mai 2018. La data de 7 mai 2018, Președintele României formulează o nouă obiecție de neconstituționalitate, care este respinsă, ca inadmisibilă, prin [Decizia Curții Constituționale nr. 357 din 30 mai 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 476 din 8 iunie 2018.

29. Al treilea ciclu legislativ - la 15 iunie 2018, Președintele României a adresat Parlamentului o cerere de reexaminare a conținutului normativ al legii. După reexaminare, legea a fost adoptată, fără modificări, la data de 20 iunie 2018, iar în data de 22 iunie 2018 a fost trimisă Președintelui României spre promulgare.

30. La data de 22 iunie 2018, Curtea Constituțională a fost din nou sesizată, în temeiul [art. 146 lit. a\) teza întâi din Legea fundamentală](#), de un număr de 97 de deputați aparținând grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România și Partidului Național Liberal, precum și deputați neafiliați, sesizare care constituie prezenta obiecție de neconstituționalitate.

31. Față de această succesiune a etapelor parcurse de legea în discuție, Curtea reține, referitor la cel de-al doilea ciclu legislativ, al reexaminării deschise de drept ca urmare a pronunțării [Deciziei Curții Constituționale nr. 33 din 23 ianuarie 2018](#), că acesta s-a finalizat prin adoptarea legii la data de 26 martie 2018. După acest moment a urmat, în ordine, așa cum s-a arătat mai sus, sesizarea Curții Constituționale de un număr de 89 de deputați - soluționată prin [Decizia nr. 250 din 19 aprilie 2018](#) -, sesizarea Curții Constituționale de Președintele României - soluționată prin [Decizia nr. 357 din 30 mai 2018](#) -, cererea de reexaminare formulată de Președintele României în temeiul [art. 77 alin. \(2\) din Legea fundamentală](#) și adoptarea legii de Senat, în calitate de Cameră decizională, la data de 20 iunie 2018.

32. Față de acest ansamblu factual, specific legii supuse controlului, Curtea va analiza problema admisibilității prezentei obiecții de constituționalitate din perspectiva respectării obiectului sesizării. Astfel, având în vedere că, pe de o parte, la data de 20 iunie 2018, cererea de reexaminare a legii formulată de Președintele României a fost respinsă, legea fiind adoptată în aceeași formă în care fusese votată în 26 martie 2018, iar, pe de altă parte, toate criticile formulate în prezenta cauză vizează conținutul normativ al unor dispoziții ale legii în forma adoptată de Parlament în primul ciclu legislativ (20 decembrie 2017) sau în cel de-al doilea ciclu legislativ (26 martie 2018), pentru care termenul de exercitare a dreptului de sesizare a Curții Constituționale a început să curgă fie din data de 21 decembrie 2017, fie din data de 28 martie 2018, în ambele ipoteze termenul fiind epuizat, Curtea reține că nu este îndrituită să efectueze un astfel de control, fiind depășit stadiul procedurii constituționale în care ar fi putut fi formulate critici de neconstituționalitate cu privire la respectivele prevederi legale.

33. Chiar dacă sesizarea a fost depusă în interiorul termenului de protecție, care începe să curgă de la data depunerii legii la secretarii generali ai Camerelor în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții, iar în această situație ar fi respectată, aparent, condiția de admisibilitate referitoare la obiectul controlului de constituționalitate, legea nefiind încă promulgată, atâta vreme cât, în urma parcurgerii procedurii de reexaminare declanșate la cererea Președintelui României, legea nu a suferit nicio modificare, prezervând soluțiile legislative adoptate anterior cu privire la care termenul de exercitare a dreptului de sesizare a Curții Constituționale a început să curgă imediat după finalizarea procedurii de adoptare a legii în Parlament și a fost același pentru toate subiectele de drept care, potrivit [Constituției](#), au îndrituirea de a învesti Curtea cu efectuarea controlului de constituționalitate, Curtea reține inadmisibilitatea sesizării formulate (a se vedea, în acest sens, [Decizia nr. 357 din 30 mai 2018](#), paragraful 32). Cu privire la acest aspect, prin [Decizia nr. 67 din 21 februarie 2018](#), paragraful 65, Curtea Constituțională a apreciat că

„în ipoteza întreruperii termenului de promulgare, admisibilitatea sesizării nu poate fi raportată decât la termenele stabilite de lege și de Constituție, iar nu la lipsa decretului de promulgare. Cu alte cuvinte, după expirarea termenului de 5 zile sau 2 zile, după caz, și a termenului de 20 de zile în care legea ar fi fost promulgată în lipsa cauzei de întrerupere a procedurii de promulgare (sesizarea anterioară a instanței constituționale), titularii dreptului de a sesiza instanța constituțională pierd acest drept, cu consecința că obiecțiile de neconstituționalitate formulate peste aceste termene vor fi respinse ca inadmisibile”.

34. Prin aceeași [Decizie nr. 67 din 21 februarie 2018](#), paragraful 66, Curtea a reținut că „o interpretare contrară, bazată pe ideea că nu există un termen-limită pentru sesizarea instanței de contencios constituțional, ar conduce la concluzia că formularea unei sesizări de neconstituționalitate, ce determină întreruperea termenului de promulgare, creează o situație în care subiectele de drept prevăzute de [art. 146 lit. a\) din Constituție](#) pot sesiza sine die instanța constituțională, lipsind de efecte juridice dispozițiile legale și constituționale referitoare la termenele de exercitare a drepturilor procesuale în fața acesteia. S-ar putea ajunge la situația în care titularii dreptului de sesizare ar formula alternativ și succesiv, pe motive identice sau diferite, un număr nelimitat de obiecții de neconstituționalitate cu privire la o anumită lege, împrejurare care ar prelungi nepermis procedura legislativă, blocând indirect finalizarea acestei proceduri și, deci, intrarea în vigoare a actului adoptat de Parlament”.

35. În plus față de cele prezentate, Curtea observă că, în prezenta cauză, autorii obiecției nu fac decât să reitereze critici de neconstituționalitate formulate și în sesizările anterioare care au avut ca obiect dispoziții ale Legii pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară, critici asupra cărora Curtea s-a pronunțat prin [deciziile nr. 33 din 23 ianuarie 2018](#) și [nr. 250 din 19 aprilie 2018](#). Or, pentru a avea caracter legitim, exercitarea drepturilor legale și constituționale trebuie să se realizeze, în acord cu prevederile [art. 57 din Constituție](#), cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalte persoane, doar într-o atare ipoteză bucurându-se de protecția oferită de lege și Constituție. O exercitare ultra vires a drepturilor legale și constituționale, abuzând de procedurile pe care legea le pune la dispoziția titularilor drepturilor, își pierde legitimitatea și, implicit, protecția constituțională a acestora.

36. Având în vedere aceste argumente, Curtea urmează să constate că obiecția de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară este inadmisibilă.

37. Pentru considerentele arătate, în temeiul [art. 146 lit. a\)](#) și al [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), precum și al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.a\)](#), al [art. 15 alin. \(1\)](#) și al [art. 18 alin. \(2\) din Legea nr. 47/1992](#), cu majoritate de voturi*,

* Cu opinia separată a doamnei judecător Livia Doina Stanciu, în sensul celei formulate la [Decizia Curții Constituționale nr. 334 din 10 mai 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, obiecția de neconstituționalitate privind dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea [Legii nr. 304/2004](#) privind organizarea judiciară, obiecție formulată de un număr de 97 de deputați aparținând grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România și Partidului Național Liberal, precum și deputați neafiliați. Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 iulie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent-șef,

Mihaela Senia Costinescu
